

I.

A JAVASLATTEVŐ ADATAI

1. A javaslatot benyújtó intézmény neve: **Települési Értéktár Bizottsága**
2. A javaslatot benyújtó személy vagy a kapcsolattartó személy adatai:
Név: **Máté Imréné, a bizottság elnöke**
Levelezési cím: **7081 Simontornya, Vár tér 10.**
Telefonszám: **74/ 486-354**
E-mail cím: **simontornyai.var@gmail.com**

II.

A NEMZETI ÉRTÉK ADATAI

1. A nemzeti érték megnevezése: **Simontornyai ferences rendi kolostor**
2. A nemzeti érték szakterületenkénti kategóriák szerinti besorolása: **épített környezet**
3. A nemzeti érték fellelhetőségi helye: **7081 Simontornya, Szent István király u. 4.**
4. Értéktár megnevezése, amelybe a nemzeti érték felvételét kezdeményezik: **települési**
5. A nemzeti érték rövid, szöveges bemutatása, egyedi jellemzőinek és történetének leírása

A római katolikus egyház Styrum Miksától, az akkori földesúrtól kért telket az új templom építésére, mert a régi felett ugyancsak eljárt az idő. A szegényes anyagi körülmények között élő barátok csak lassan tudták előteremteni az építéshez szükséges anyagi fedezetet, pedig Dunaföldvárról szinte ingyen bocsátották a faanyagot és a téglát a ferencesek rendelkezésére. Hamarosan, 1728. június 28-án elkezdődhetett az építkezés, melyet 1766-ban fejeztek be. „Az általaj mocsaras volta miatt az alapzatot erős tölgyfagerendákból levert pilótákra rakták és a szentély alatt kriptát is építettek. Eredetileg a 16 rendtag számára volt benne fülke, de később világiakat is temettek bele”¹

A r. k. ferences templom (trs.: 4258) déli oldalához épült, utcavonalon álló, téglalap alaprajzú, zárt udvaros, egyemeletes, részben alápincézett, nyereg-, illetve félnyeregteretű épület. Ny-i homlokzata bal szélső tengelyében néhány lépcsőfokkal megemelt, szegmentíves nyílás mögött záróköves kőkeretű kapu. Átalakított homlokzatok, a keleti szárny udvari homlokzata előtt utólagos lépcsőtoldalék. Egy-, illetve kéttraktusos belső, a folyosókon fiókos dongaboltozat, a helyiségekben változatos típusú boltozatok. A folyosókon és az emeleti helyiségekben részben eredeti burkolatok. Az északi szárny emeletén, az elfalazott oratóriumnyílás mellett 18. század második feléből származó falkép. A refektóriumban 18. századi stukkók, faburkolat és kályha. Az építkezést 1728-ban kezdték, a tervrajzokat, egyes iparos munkákat a rendtagok készítették. A 20. század elején a mariánus ferencrendiektől a kapisztránusok vették át a rendházat. A 19. és 20. században átalakították, a nyílászárókat, burkolatokat részben cserélték. 2002-ben felújították a homlokzatot.

Jelenleg az épület nagy része üresen áll. Felújítást igényelne a belső tér és a gépészet,

¹ Dr. Kiss István: Simontornya krónikája

jelenlegi állapotában nem folytathatták a korábbi kollégiumi üzemeltetést. Az épület nyugati részében napközis konyha és ebédlő működik. A belső udvarban pár éve német katonasírokat tártak fel, és falkutatást is végeztek. A megmaradt falambérián több rétegben századok festését találták meg. Ugyanúgy ritkaságnak számít egy több mint 150 éves kályha is, ami szinte sértetlenül vészelte át a történelem viharait és tulajdonosváltásait.

6. Indoklás az értéktárba történő felvétel mellett

A barokk műemlék templommal összeépült renház meghatározza a település központjának hangulatát, látványát. A szükséges felújítások után méltó funkciót tudna betölteni a város életében.

7. A nemzeti értékkel kapcsolatos információt megjelenítő források listája

Dr. Kiss István: Simontornya krónikája (1938)

Tóthné Unghy Ilona: Simontornya képes krónikája (2015)

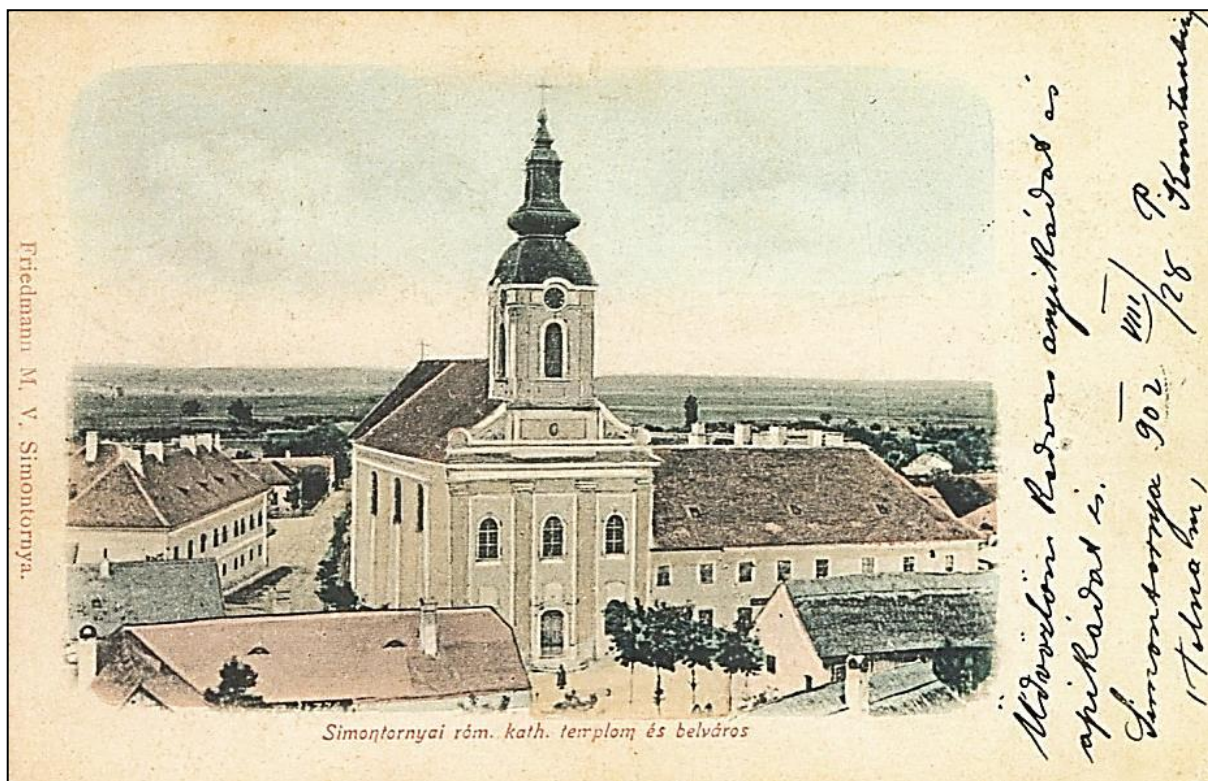
8. A nemzeti érték hivatalos weboldalának címe:

www.simontornyaplebania.hu

III.

MELLÉKLETEK

1. Az értéktárba felvételre javasolt nemzeti érték fényképe vagy audiovizuális dokumentációja
2. A Htv. 1. § (1) bekezdés j) pontjának való megfelelést valószínűsítő dokumentumok, támogató és ajánló levelek
3. A javaslatokhoz csatolt saját készítésű fényképek és filmek felhasználására vonatkozó hozzájáruló nyilatkozat.



A római katolikus templom és a hozzáépített ferences rendi kolostor. Különlegessége még, hogy az akkori ferences házfőnök P. Katus Konstantin írta 1902. augusztus 28-án.²



Légi felvétel a római katolikus templomról és a hozzáépített ferences rendi kolostorról.³

² Képeslap Hersics Ferencről. A képeslapot Friedmann Mór Wolf kereskedő 1908 körül adatta ki.

³ Készítette Simontornya Város Önkormányzata



Római katolikus templom és a ferences kolostor épülete és a későbbi Szent István tér. Ekkor még a Szent István szobor helyén egy régi tűzoltó kocsis állt (ez később kikerült a Dózsa György utca elejére). A kolostor is még a felújítás előtt állt, szürke színű volt, s leánykollégiumként működött.⁴



A fénykép a 2001.08.20-i ünnepélyt örökítette meg, amikor is Kelemen Kristóf szobrászművész átvette a „Simontornyáért” kitüntető díjat. A képen → Vinczellér István (háttérben) technikus, Tóthné Unghy Ilona pedagógus, az ünnepi műsor narrátora, Cserháti Péter polgármester, Lőrinczi Károly lelkész (takarásban), Sudár Mátyás alpolgármester, Juhász Tibor plébános, előtte dr. Dávid Ibolya igazságügyi miniszter, Bárdos László címzetes jegyző, Kelemen Kristóf szobrászművész.⁵

⁴ Fényképezte Kiss Margit

⁵ Fénykép Simontornya Város Önkormányzatától



Valamikor Ferences rendi kolostor, iskola, szolgálati lakás, kollégium is volt. 2008-tól már csak napközi otthonos konyha működik az épületben.⁶



A kolostor északi szárnyának emeletén, az elfalazott oratóriumnyílás mellett a 18. század második feléből származó falkép. A keresztre feszített Krisztusról. Dr. Kiss István: Simontornya krónikájában a képek között a következő aláírással hozza: „Maul pertsch modorában készült freskó a Szent Ferenc rendi zárda első emeleti folyosójának falán (1770)”.⁷

⁶ Fényképezte Tóthné Unghy Ilona

⁷ Fényképezte néhai Mohos Aranka. Dr. Kiss István: Simontornya krónikája (1938)



Az épület falán olvasható márványtábla.



Feljárt a kollégiumba – lépcsőforduló.



A kolostor 1840-ben beállított cserépkályhája és falburkolata a földszinten, a hajdani ebédlőben.⁸

⁸ Képek <http://www.muemlekem.hu/muemlek?id=8722> - 2012. évi állapotjelentés (2015-ben)



Ferences rendi kolostor a 2013. évi városrehabilitációs program végrehajtása előtt és után. A fotópályázat képei.⁹

⁹ <http://www.simontornya.hu/fotopalyazat-kepei> (2015-ben)